



Riktlinjer för drönarverksamhet

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Riktlinjer för drönarverksamhet	Riktlinjer	2024-06-10 § 157	Kommunstyrelsen
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	24KS219	2028-06-30
Dokumentinformation	Riktlinje för drönarverksamhet		
Dokumentet gäller för	Alla nämnder		



Inledning

En drönare är ett obemannat luftfartyg som fjärrstyrs av en förare på annan plats eller förprogrammeras att följa en bestämd rutt.

Sedan den 1 januari 2021 gäller nya EU-regler beträffande drönare och hur de får användas. Det nya regelverket syftar till att underlätta utvecklingen av drönare samtidigt som den höga säkerheten behålls i takt med att drönartrafiken ökar.

Denna riktlinje syftar till att möjliggöra drönaranvändning inom kommunens verksamheter i enlighet med gällande regelverk.

Riktlinjen omfattar användning av alla drönare, även C0-klassade drönare med en vikt som understiger 250 gram.

Användning av drönare inom räddningstjänstens verksamhet lyder under annat regelverk och omfattas inte av denna riktlinje.

Piteå kommun är drönaroperatör för alla drönarflygningar i kommunens verksamheter.

Begrepp

Med EU-regler beträffande drönare och hur de får användas avses *Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/947 av den 24 maj 2019 om regler och förfaranden för drift av obemannade luftfartyg* och *Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/945 av den 12 mars 2019 om obemannade luftfartygssystem och om tredjelandsoperatörer av obemannade luftfartygssystem*.

I denna riktlinje används samma begrepp på klasser och kategorier som i ovan nämnda förordningar.

Drönarfordonen klassificeras i olika klasser baserat på vikt, storlek och egenskaper (C0-C6). Klassificeringen är satt av tillverkaren. Till exempel avser klassen C0 drönarfordon med bland annat en vikt under 250 gram och klassen C1 drönarfordon med bland annat en vikt under 900 gram.

Beroende på vilken klass av drönarfordon som används och vilken typ av flygning krävs olika behörigheter. Behörighet ges genom drönarkort, en typ av körkort för drönarflygningar. Det finns tre olika typer av drönarkort med olika behörigheter; A1, A2 och A3. Vissa flygningar kräver utöver drönarkort specifikt tillstånd från Transportstyrelsen.

Grundregler vid flygning med drönare i Piteå kommuns verksamheter

Följande grundregler gäller vid all flygning med drönare i Piteå kommuns verksamheter:

1. Drönaren ska vara inom synhåll för drönarpiloten under hela flygningen.
2. Drönaren ska flygas på en höjd om maximalt 120 m över mark, utom när det flyger över ett hinder.
3. Drönaren ska inte flygas direkt över folksamlingar.



4. Drönaren ska inte flygas på ett sätt som utgör en risk för andra luftfartyg, människor, djur, miljö eller egendom.

Vid flygning med drönare i Piteå kommuns verksamheter ska drönarpiloten som minst ha följande behörighet/drönarkort, beroende på skyddsavstånd och drönartyp.

Skyddsavstånd / Drönartyp	C0	C1	C2	C3	C4
Närheten av människor	A1	A1	Spec	Spec	Spec
30 m	A1	A1	A2	Spec	Spec
150 m	A1	A1	A2	A3	A3

A1-A3 - Öppen kategori, allmänt körkort

Spec - Kräver specifikt tillstånd (specifik eller certifierad)

Ansvarsområden

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har enligt Reglemente för styrelse och nämnder ett övergripande ansvar för drönarverksamheten i Piteå kommun. Kommunstyrelsen ansvarar för:

- Riktlinjer för drönarverksamheten
- System för loggning av flygtid, flygområde, avvikelser
- Besluta om övergripande anskaffningsrutiner
- Övergripande incidenthantering

Nämnd

Respektive nämnd ansvarar för att

- Utse fjärrpilot för varje flygning.
- Besluta om verksamhetsspecifika operativa procedurer (rutiner) anpassade för den egna verksamhetens drönarverksamhet och risker.

Verksamhetsspecifika operativa procedurer ska innehålla

1. Beskrivning av organisationen
2. Beskrivning av drönarverksamheten
3. Normala procedurer
4. Incidenthanteringsprocedurer
5. Nödprocedurer
6. Nödåtgärdsplan
7. Säkerhet
8. Riktlinjer för att minimera störning och miljöpåverkan
9. Rutiner för händelserapportering
10. Dokumentationsprocedurer

Rutinen ska alltid klargöra vem inom förvaltningen som ansvarar för att fullgöra kommunens ansvar för drönarverksamheten inom förvaltningen med utgångspunkt i Transportstyrelsens tolkning av vad operatörsansvaret omfattar.



- Säkerställa att all drift på ett ändamålsenligt sätt använder och stöder en effektiv användning av radiospektrum, så att skadliga störningar undviks.
- Vid behov besluta om anskaffningsrutiner anpassade för den egna verksamhetens drönarverksamhet och risker som kompletterar de övergripande anskaffningsrutinerna.
- Säkerställa att all flygning inom nämndens verksamhetsområde sker på ett ändamålsenligt sätt.
- Säkerställa att fjärrpiloter som utför flygning inom ramen för nämndens verksamhetsområde har den kunskap och erfarenhet som behövs för uppgiften. Detta omfattar att säkerställa att fjärrpiloten:
 - har lämplig kompetens att utföra sina uppgifter inom ramen för den underkategori av drönarflygning (A1-3, specifik eller certifierad) som ska utföras
 - har genomgått Transportstyrelsens utbildning för flygning med drönare. Kravet på utbildning gäller oberoende av drönarens klassning
 - god kännedom om den drönarmodell som används i varje flygning
 - har satt sig in i den användarmanual som tillhandahålls av drönartillverkaren
 - helt och hållet har satt sig in i drönaroperatörens operativa procedurer
 - får den information om geografiska UAS-zoner som är relevant för flygningen

Kraven på information och kunskap gäller dessutom andra anställda som deltar i drönarverksamheten, till exempel de som har en stödjande roll av något slag.

- Uppdatera informationen i geomedvetenhetsystemet med hänsyn till den plats där flygningen ska ske.
- Vid drift av ett obemannat luftfartyg i en av de klasser (C0–C4) som definieras i delarna 1–5 i delegerad förordning (EU) 2019/945 säkerställa:
 - att drönaren åtföljs av den relevanta EU-försäkran om överensstämmelse, inklusive en hänvisning till relevant klass (C0–C4) och
 - att det relaterade märket för identifiering av denna klass (C0–C4) är fäst på det obemannade luftfartyget
- För flygningar som faller under kategori A2 och A3: Ansvara för att samtliga medverkande personer som befinner sig i det område där flygningen inom verksamheten sker har informerats om riskerna och uttryckligen har gått med på att delta
- Ansvara för att drönaren är försäkrad.
- Årligen följa upp att genomförda flygningar uppfyller kraven i dessa riktlinjer.
- Rapportera incidenter till kommunstyrelsen via kommunens E-tjänst för drönarverksamhet. Rapporten ska innehålla en beskrivning av händelsen samt i förekommande fall orsak till händelsen och förslag på åtgärd.
- Årligen följa upp att drönarpiloterna har tillräcklig kunskap och erfarenhet att säkert genomföra de flygningar som behövs i verksamheten

Drönarpilot

Drönaroperatörens uppgifter omfattar bland annat att:

- Ansöka om att bli utsedd som drönarpilot för en specifik flygning i enlighet med uppdrag. Ansökan ska göras i kommunens E-tjänst för drönarverksamhet.



- lämna rapport om genomförd flygning i kommunens E-tjänst för drönarverksamhet.

Ansökan och rapportering av genomförd flygning och eventuella incidenter sker i Piteå kommuns E-tjänst för drönarverksamhet. Med incident avses en händelse under drönarflygningen som inneburit risker för egendom eller skada eller förlust av kontroll.

Informationssäkerhet

Som huvudregel ska filmning och fotografering från drönare endast ske på sådana höjder att det inte går att identifiera enskilda. Om det går att identifiera enskilda ansvarar respektive nämnd för att dataskyddsförordningens regler efterlevs. Samråd med dataskyddsombudet ska ske vid osäkerhet.

Som huvudregel krävs spridningstillstånd av Lantmäteriet eller Sjöfartsverket innan filmer eller fotografier som visar geografiska data sprids, t.ex. genom att publiceras på internet. Det finns flera undantag. Respektive nämnd ansvarar för att spridningstillstånd söks i de fall det behövs.

Bilder och filmer som innehåller personuppgifter eller geografisk data ska förvaras på ett sätt så att inte obehöriga kan ta del av dessa.

Övergripande anskaffningsrutiner

Vid anskaffning av drönare till kommunens verksamheter ska

- säkerställas att drönaren på ett ändamålsenligt sätt kan använda och stödja en effektiv användning av radiospektrum, så att skadliga störningar undviks
- med rimlig säkerhet garanteras att integritetskänslig eller i övrigt känslig information inte överförs till tredje land
- endast C-klassade drönare anpassade till verksamhetens behov upphandlas
- säkerställa att drönaren uppfyller krav enligt lagstiftning och EU-förordningar

Försäkring

- Alla drönare i Piteå kommuns verksamhet ska vara försäkrad med ansvarsförsäkring.
- Varje förvaltning avgör om det finns behov av sakförsäkring av de drönare som används i förvaltningens verksamhet.